

3 ФЕСТИВАЛ НА НЕМ И КЛАСИЧЕН ФИЛМ

29.8 - 4.9.2023

Да се ужива во филмските проекции значи да се сака киното како простор кој ја надминува желбата за забава, па така киното за многумина почнува да означува простор каде што проекциите се дополнети со дружба, разговори и средби на многу филмофили и филмации. Токму поради тоа ние сме особено горди што оваа година можеме по трет пат во рамките на Фестивалот на немиот и класичен филм, кој се одржува во Кинотека, да ви понудиме извонредни филмски проекции на ретки филмски бисери и нови филмски реставрации.

Годинашново издание на фестивалот ќе се одржи **од 29 август до 4 септември** во Кинотеката на РС Македонија, а ќе почне со претфестивалска проекција на документарниот филм **АДИО ЈУГОФИЛМ, АДИО ЈУГОФЕСТИВАЛ, АДИО ЈУГОСЛАВИЈА... СЕ ГЛЕДАМЕ ВО СЛЕДНАТА ВОЈНА** на култниот хрватски актер и режисер Игор Гало. Годинава тој ќе биде гостин и пред проекцијата ќе зборува за своето творештво, но и за темата на неговиот филм – историјата на Филмскиот фестивал во Пула.

Официјалното отворање на фестивалот ќе биде на 30 август, со проекција на немиот филм **КАЛАБАКА: ТАЈНИТЕ НА НЕПОЗНАТАТА ЕВРОПА** од 1928 година што претставува еден вид кинематографски извештај за една експедиција на Балканот. Германската филмска компанија „Хегевалд“ го испраќа патувачкиот репортер Фред фон Болен-Хегевалд од Австрија кон југот на Европа па сè до Багдад во специјален „репортерски“ автомобил. Филмските слики што ќе ги снимат тој во тие години на минатиот век се извонреден филмски документ за нас, особено затоа што минува низ повеќе места, како во Скопје, на пример, каде што ќе посети едно од дервишките теќиња и ќе ги снимат тамошните обреди. Филмската проекција на овој прекрасен филм од немата ера ќе биде дополнета со оригинална музичка изведба во живо на **Добрила и Доријан дуо**.

Проекцијата на филмот КАЛАБАКА: ТАЈНИТЕ НА НЕПОЗНАТАТА ЕВРОПА е во соработка со EYE Filmmuseum од Амстердам, а како дел од таа соработка публиката, исто така, ќе може да го види и филмот **БРИЛИЈАНТНИОТ БИОГРАФ: НАЈРАНИТЕ ПОДВИЖНИ СЛИКИ НА ЕВРОПА (1897 - 1902)** - компилација на филмови од најголемата зачувана збирка на „Мутоскоп и Биограф“ во светот.

За нас е особено значајно што оваа година гостинка на фестивалот, покрај Гало, ќе биде и **Елиф Ронген-Кајнакчи, куратор на неми филмови во Eye Filmmuseum од Амстердам**. Таа ќе одржи и две работилници - едната за идентификација на неми филмови, а другата за платформата за музички партитури за неми филмови – Eye Film Player – која неодамна холандскиот филмски музеј ја направил достапна за јавноста.

Покрај овие проекции, благодарение на соработката со ГЕТЕ-институтот во Скопје, дел од фестивалската програма ќе биде циклусот филмови на германскиот режисер **Волкер Шлондорф**. Од депоата на Хрватската кинотека при Државниот архив на Хрватска, македонската публика ќе може да проследи три циклуси на кусометражни филмови: анимираните филмови произлезени од Студиото за анимиран филм на „Загреб филм“, потоа документарни и кратки играни филмови од хрватски автори, како и циклусот неми филмови во режија на хрватскиот филмски пионер **Октавијан Милетиќ**. Во рамките на оваа програма, гостин на фестивалот ќе биде и **Јурај Кукоч**, филмски архивист и филмски критичар од Загреб.

Покрај овие циклуси, на фестивалот ќе бидат прикажани неми и класични филмови од архивот на Кинотеката. Музичката придружба на немите филмови ќе ја изведува македонскиот џез-пијанист, аранжер и композитор **Гордан Спасовски**.

И на крај, на 4 септември, фестивалот ќе се затвори со проекција на ново-дигитализираниот филм **МЕМЕНТО** од 1968 година во режија на **Димитрие Османли**, кој годинава беше дел од проектот „Сезона на филмските класици“, организирана од АЦЕ (Асоцијација на европските кинотеки).

ПРОГРАМА

Игор Гало од Пула, е режисер, сценарист и продуцент на 92-минутниот документарен филм со наслов 1991. АДИО ЈУГО ФИЛМ, АДИО ЈУГО ФЕСТИВАЛ, АДИО ЈУГОСЛАВИЈА... СЕ ГЛЕДАМЕ ВО СЛЕДНАТА ВОЈНА што ќе се прикаже во Кинотеката на Р.С. Македонија како претфестивалска филмска проекција на „Фестивалот на нем и класичен филм“. Игор Гало кој е најпознат по неговата улога на поручникот Мајер во ЖЕЛЕЗНИОТ КРСТ (Cross of Iron, 1977) на Сем Пекинпо, своето искуство со филмот го започнал како актер во филмовите ИМАМ ДВЕ МАЈКИ И ДВАЈЦА ТАТКОВЦИ, во режија на Креша Голик во 1968 г. Потоа следуваат филмовите МОСТ на Хајрудин Шиба Крвавац, ДИВИ АНГЕЛИ на Фадил Хаџиќ во 1969 г., МАШКАРАДА на Боштјан Хладник и други. Тој во својата плодна кариера толкувал улоги во повеќе од 70 играни и тв-филмови. Добитник е на наградата „Марјан Ротар“ на Филмскиот фестивал во Пула за придонес во хрватската кинематографија и на наградата „Фабијан Шоваговиќ“ за животното дело, доделена од Друштвото на хрватските режисери, во 2018 година. Добитник е и на наградата „Александар Лифка“, за придонес во регионалната кинематографија на Фестивалот на европски филм Палиќ во 2022 година.

29 АВГУСТ (ВТОРНИК) 20:00 ч.

**1991. АДИО ЈУГО ФИЛМ, АДИО ЈУГО ФЕСТИВАЛ, АДИО ЈУГОСЛАВИЈА...
СЕ ГЛЕДАМЕ ВО СЛЕДНАТА ВОЈНА**

(1991. Adio Jugo film, adio Jugo festival, adio Jugoslavija... vidimo se u sljedećem ratu)

Документарен филм, Хрватска

2023, 92 мин., колор, ДЦП

Режија и сценарио: Игор Гало (Igor Galo)

Документарниот филм 1991. АДИО ЈУГО ФИЛМ, АДИО ЈУГО ФЕСТИВАЛ, АДИО ЈУГОСЛАВИЈА... СЕ ГЛЕДАМЕ ВО СЛЕДНАТА ВОЈНА го разгледува создавањето на познатиот Фестивал на југословенскиот игран филм во Пула (ФЈИФ), кој бил собиралиште на кинематографите од сите социјалистички републики на поранешна Југославија, па сè до неговиот трагичен колапс. Сепак, филмот не е само за тоа. Паралелно со оваа приказна, филмот ја создава и сликата за раѓањето на социјалистичка Југославија, нејзиниот развој во општествено-политичка, културно-образовна и економска смисла, како и нејзиното распаѓање, а со тоа и исчезнувањето на оваа единствена и неповторлива филмска манифестација на глобално ниво.

Преку интервјуата со главните луѓе на ФЈИФ, од неговиот основач Марјан Ротар па сè до останатите клучни директори на фестивалот, филмски работници, актери, режисери, продуценти, се поставува прашањето како воопшто било возможно да се создаде фестивал кој имал толкаво европско и светско значење.

ЦИКЛУС ФИЛМОВИ НА ВОЛКЕР ШЛОНДОРФ

30 АВГУСТ (СРЕДА) 19:00 ч.

СТЕПЕН НА УБИСТВО

(Mord und Totschlag / Degree of Murder)

Игран филм, Германија / Франција

1967, 87 мин., колор, ДЦП

Режија: Волкер Шлондорф (Volker Schlöndorff)

Сценарио: Волкер Шлондорф, Грегор вон Резори, Никлас Франк, Арне Бојер

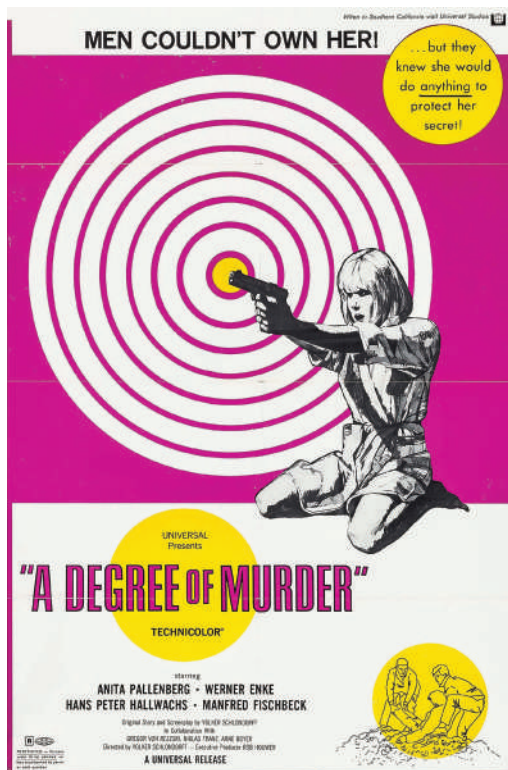
(Volker Schlöndorff, Gregor von Rezzori, Niklas Frank, Arne Boyer)

Улоги: Анита Паленберг, Ханс Питер Хаваш, Манфред Фишбек

(Anita Pallenberg, Hans Peter Hallwachs, Manfred Fischbeck)

Врската помеѓу младата келнерка Мари и нејзиното момче Ханс се распаѓа. По една караница, во која Ханс ќе сака да ја прекине врската со Мари, но ќе се обиде да ја силува, таа ќе пука во него и ќе го убие. Трауматизирана и дезориентирана, Мари ќе се запознае со Гинтер и му го признава своето злосторство, молејќи го за помош. Привлечен од финансискиот надоместок кој Мари му го ветува, тој се согласува. Заедно ќе позајмат автомобил од гаражата каде што работи Гинтер, и со Мари ќе го завиткаат трупот на Ханс во тепих. Заборавајќи на убиството и трупот оставен во автомобилот, Мари, Гинтер и Фриц (пријателот на Гинтер) - ќе заминат на едно безгрижно патување со цел да се ослободат од телото на градилиштето на новиот автопат.

Вториот долгометражен филм на Шлондорф СТЕПЕН НА УБИСТВО, по неговото славно деби со МЛАДИОТ ТЕРЛЕС (Der junge Törless, 1966) не успеал да го постигне истиот успех. Гледајќи го од оваа временската дистанца, низ него можеме одново да ги проследиме постапките, темите и интересите на

Новиот германски филм чиј централен наративен пресек ги третира темите на насилството, силување и одмазда.

Целата музика во филмот е компонирана, аранжирана и продуцирана од Брајан Џонс од „Ролинг Стоунс“, а како изведувачи на музиката се појавуваат и Џими Пејџ на гитара, Ники Хопкинс на пијано, Кени Џонс на тапани и Питер Гослинг како вокал.

30 АВГУСТ (СРЕДА) 21:00 ч.

КАЛАБАКА: ТАЈНИТЕ НА НЕПОЗНАТАТА ЕВРОПА

(Kalabaka: Die Geheimnisse des unbekannten Europas / Kalabaka: The Secrets of Unknown Europe)

Документарен филм, Германија

1928, 81 мин., црно-бел, ДЦП

Со пронаоѓањето на филмот, истражувачите на светот, патниците, мисионерите и експедициите честопати биле придружувани од сниматели. Тие со помош на филмските камери патувале и создавале фасцинантни документи, кои сега имаат висока историска и уметничка вредност. Непознатиот регион за Европејци од почетокот на 20 век, Балканот, претставувал егзотично место кое се наоѓало на самиот праг, а било средиште на култури, јазици и религии. Еден од овие филмови-репортажи што ја прикажува непознатата Европа е КАЛАБАКА (создаван околу 1927) и претставува еден вид кинематографски извештај за една експедиција на Балканот. Германската филмска компанија „Хегевалд“ го испраќа патувачкиот репортер Фред фон Болен-Хегевалд, да замине од Австрија кон југот на Европа па сè до Багдад во специјален „репортерски“ автомобил. Тој минува низ повеќе места - Мостар, Скопје - каде ги посетува Дервишите, Солун и комплексот манастири Метеори во близина на градот Калабака.

КАЛАБАКА, што во буквален превод значи „тврдина“ е филм кој нуди извонреден и неповторлив портрет на овие предели делумно низ очите на „објективен“ снимател, но повремено создава и мала приказна која го води гледачот низ едно големо патешествие.

Музичка придружба:
Добрила Грашеска – вокали, лупови
Дориан Јовановиќ – ут, електроника

Иако одамна се другари и соработници (и двајцата се членови на бендот Чалгија саундсистем) Добрила Грашеска и Дориан Јовановиќ во 2020 започнаа проект кој го заокружија со албумот Апокриф (SJF Records, 2021) кој го опишаа како „мека офанзива“ на амалгамирање на гласот, утот, луповите и импровизацијата. Од една страна, Добрила пее македонски традиционални песни, истовремено играјќи си со тишината, но и импровизира со мелодија која ја носи кон шумови и тонови, а од друга, Дориан свира на ут – инструмент со 12 жици, познат низ целиот Медитеран и создава лупови врз кои ги гради понатаму мелодиите и сопствените импровизации. Нивниот првенец претставува фузија меѓу знајното и незнајното, прифатеното и непознатото, тишината и звуците од околината и желбата за осознавање и препознавање. Можеби затоа и од регионалната и од светската музичка критика овој албум беше оценет како ремек-дело од жанрот „музика на светот“ со што дуото започна да се претставува низ големите концертни сцени во Европа.

Концертите за нив беа мали креативни парчиња низ кои се роди идејата за нов албум кој се појави во март, 2023 година, повторно под етикетата на SJF Records, под име „Пиле шарено“. Соочени со прашањето КАКО понатаму, тие одговорот го најдоа збогатувајќи го „органскиот“ звук кој беше главно обележје на „Апокриф“ – со електронски модификатори и кај утот, но овој пат и кај гласот. Така, од утот почнаа да се слушаат нови и шумови, тонови и звуци, а од вокалот извадија и радио бранови и хорови – се разбира, според индивидуалниот пристап и на двајцата музичари. Очигледно Добрила и Дориан Дуо го пронајдоа одговорот и формата затоа што „Пиле шарено“ веднаш по појавувањето доби феноменални оценки искачувајќи се на највисоките места и на регионалните и на светските топ-листи од „музиката на светот“. Со познати и непознати песни од македонското поднебје, со поинакви аранжмани и изрази, „Пиле шарено“ е албум кој има задача да отвори ново поглавје, да покаже различен дискурс на нешто колку познато, толку и непознато, да испраша и да израдува.

Како пиле.
Шарено.

31 АВГУСТ (ЧЕТВРТОК) 12:00 ч.

**МАСТЕРКЛАС со Елиф Ронген-Кајнакчи, куратор на неми филмови во Eye Filmmuseum
- КАКО ДА СЕ ИДЕНТИФИКУВА НЕМ ФИЛМ?**

Кога филмската лента ќе пристигне во архивата, честопати не се знае за каков филм станува збор. Задачата на филмологот е да ги отвори 'рѓосаните кутии и да ги прегледа и идентификува овие филмски ленти. Бидејќи филмската продукција подразбирала производство на многу копии и нивно испраќање насекаде низ светот, голема е веројатноста некој филм да се појави на некое неочекувано место.

И покрај ваквата практика на копирање и дуплирање, поголемиот дел од филмовите направени во периодот на немиот филм, од 1895 до 1930-тите, денес се сметаат за изгубени. Сепак, во секоја филмска архива има и бројни филмски ленти кои сè уште чекаат да бидат правилно идентификувани. Оваа презентација има за цел да ги објасни методите на идентификација, кои понекогаш се слични на детективската работа, преку реални примери на изгубени и пронајдени филмови од збирката на Eye Filmmuseum.

**- МУЗИЧКИ ПАРТИТУРИ ЗА ПРИДРУЖБА НА НЕМИ ФИЛМОВИ НА ПЛАТФОРМАТА НА EYE FILM MUSEUM
- EYE FILM PLAYER**

Во последниве години, Eye Filmmuseum соработуваше со различни музичари со цел да напишат и снимаат партитури за неми филмови кои се дел од нивната збирка, а кои потоа биле поставени на нивната стриминг-платформа Eye Film Player. Оваа презентација ќе го објасни бизнис моделот што го создале од кој произлегле различните соработки, но и тоа како се вршел изборот на музички дела. Презентацијата ќе прикаже и краток преглед на претстојните соработки кои Eye Filmmuseum веќе ги остварува.

ЕЛИФ РОНГЕН КАЈНАКЧИ е куратор на збирката на неми филмови во EYE Filmmuseum од 1999 година. Работи на истражување, пронаоѓање, реставрирање и презентација на филмови за кои се смета дека се исчезнати, повеќето од нив со актери од немата ера кои се помалку познати или заборавени, како Роса Портен, Малата Крисија, Валерија Крети, Констанс Талмац и други.

Ронген-Кајнакчи е директно вклучена и во проекти и програми на меѓународни фестивали на архивски филмови, како што се престижните Il Cinema Ritrovato (во Болоња) и Le Giornate del Cinema Muto (во Порденоне), како и други настани поврзани со периодот на немиот филм.

Наградуваната ДВД едиција "Cinema's First Nasty Women" (издание на Kino Lorber, 2022), е резултат меѓународниот истражувачки проект на немиот европски и американски филм во периодот од 1898 до 1926 година, во кој Ронген-Кајнакчи учествува со уште две филмски архивистики. Четирите ДВД-ја од едицијата содржат 99 кратки филмови, бурлески, „слепстик“ комедии, фарси, трик-филмови, каубојски мелодрами и авантуристички трилери во кои главните ликови се жени.

Нејзиното гостување на третиот Фестивал на нем и класичен филм во Скопје е поврзано со презентација на новопронајдениот КАЛАБАКА: ТАЈНИТЕ НА НЕПОЗНАТАТА ЕВРОПА, како и предавањето на темите „Како да се идентификува нем филм?“ и „Музички партитури за придружба на неми филмови на платформата на Eye Filmmuseum - Eye Film Payer“ што ќе одржи за фестивалската публика.

EYE Filmmuseum е националниот филмски архив на Холандија, основан веднаш по Втората светска војна, во 1946 година, како Холандски филмски историски архив. Во неколкуте децении од своето постоење овој филмски архив бил приспојуван со неколку други архиви, институти и колекции, за најпосле, во 2009 година да биде преименуван во Холандски филмски музеј. Целата институција во 2012 година се всели во за неа наменски направен објект – ексклузивен културниот центар во Амстердам, кадешто располага со филмски депоа, музеј и четири киносали, две галерии, и други пропратни комерцијални објекти.

Филмскиот архив располага со повеќе од 55.000 филмски наслови од сите жанрови, од класици и блокбастери до култни и експериментални филмови, и може да се каже дека оваа богата архивска збирка претставува пресек на светската филмска историја. Секако, ревностно се проширува и конзервира и националната холандска филмска архива, но покрај филмските наслови во различни формати и на различни медиуми, збирката на филмскиот инстиут опфаќа и стотици илјади фотографии, постери, нотни записи, кино-апаратура, фондови на филмски автори и обемна библиотека со филмска литература.

Денес оваа институција е меѓународно призната по своето искуство и експертиза во областа на филмската реставрација, истражувањето и едукацијата, вработува 185 лица, а нејзините настани на годишно ниво ги посетуваат и до половина милион посетители.

31 АВГУСТ (ЧЕТВРТОК) 21:00 Ч.

БРИЛИЈАНТНИОТ БИОГРАФ: НАЈРАНИТЕ ПОДВИЖНИ СЛИКИ НА ЕВРОПА (1897 - 1902)
The Brilliant Biograph Earliest Moving Images of Europe (1897 - 1902)

Документарен филм, Германија / Франција
1897 - 1902, 69 мин., црно-бел, ДЦП

Збирката „Мутоскоп и Биограф“ е најстарата филмска збирка што се чува во Eye Filmmuseum во Амстердам. Истата вклучува над 200 филмови, од кои повеќето се направени во Европа во периодот помеѓу 1897 и 1902 година. Исто така таа се смета за најголемата зачувана и постојна збирка на филмови на „Мутоскоп и Биограф“ во светот. Сите овие филмови се снимени со помош на уникатната камера со голем формат „Mutograph“ на 68 мм филмска лента, која создала филмски слики со извонредно висока резолуција. Овие едноминутни временски капсули од пред 120 години сè уште ги имаат едни од најбогатите и најострите слики што некогаш биле постигнати на филмска лента.

Компилацијата БРИЛИЈАНТНИОТ БИОГРАФ е поделена на пет тематски поглавја, поврзани со слики од возења со воз, кои ги носат гледачите на турнеја низ Европа.

Изборот на филмовите и нивниот редослед во БРИЛИЈАНТНИОТ БИОГРАФ не се засноваат на историска или географска точност. Наместо тоа, филмовите се споени во еден апстрактен колаж чија цел е да евоцираат различни аспекти од животот во Европа на почетокот на 20-тиот век.

Филмовите ги прикажуваат урбанизацијата, рекреацијата, туризмот, технолошките иновации и културно-забавните настани, како водвиљски претстави и др.

Eye Filmmuseum со помош на современата дигиталната технологија го скенирале материјалот од 68 мм филмска лента и истата била дигитализирана во 8K резолуција. Секако еден од проблемите со кои се соочиле при работа со оригиналниот систем е што недостасувале стандардните перфорации што го движат филмот низ проекторот, што резултирало со видливо абење и кинење.

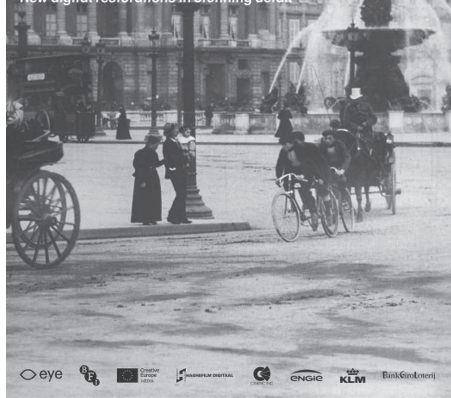
БРИЛИЈАНТНИОТ БИОГРАФ: НАЈРАНИТЕ ПОДВИЖНИ СЛИКИ НА ЕВРОПА (1897 - 1902) е обид да се репродуцира грандиозноста и брилијантноста на оригиналните филмови на „Мутоскоп и Биограф“ преку 8K дигитализација и 4K ДЦП проекција.

THE BRILLIANT BIOGRAPH

Earliest Moving Images of Europe (1897-1902)

Eye Filmmuseum and the BFI present rare 68mm films from the 19th century New digital restorations in stunning detail

Музичка придружба: Гордан Спасовски, пијано

Гордан Спасовски е македонски џез пијанист, композитор и аранжер. Своеото образование го започнува во средното музичко училиште „Сергеј Михајлов – Штип“, каде што подоцна се определува кон џез музиката под менторство на проф. Илија Пејовски и своето образование го продолжува на џез одделот на Универзитетот за музика и сценски уметности – Грац, под менторство на проф. Олаф Полцин каде дипломира со *summa cum laude*, а своите магистерски студии ги завршува под менторство на проф. др. Сава Милетиќ на факултетот за музичка уметност при Универзитетот „Свети Кирил и Методиј“ – Скопје.

Со своето трио, како соло пијанист и со неколку поголеми ансамбли, Гордан Спасовски зад себе има голем број настапи на Европските џез фестивали како што се: Belgrade Jazz Festival, Trieste Loves Jazz - International Jazz Festival, Venezia Jazz Festival, Brasov International Jazz Festival, Skopje Jazz Festival, како и голем број концерти во некои од престижните европски џез клубови како што се: Jazzclub Unterfahrt München, B-flat Jazzclub - Berlin, Blue Note - Osnabrück итн. Има настапувано со следниве значајни музички имиња: Kurt Elling, Don Menza, Nicolas Simone, Stefan Schultze, Peter Ehwald, Владимир Николов, Мартин Ѓаконовски, Џон Илија Апелгрин, Каролина Гочева, како и со следните ансамбли: Биг Бендот на ЗЦМ, The Backyard Jazz Orchestra, Bopheads, Bellucci Quartet, Гоце Стевковски - Септет, Dzijan Emin & the Magical Orchestra, Македонска Филхармонија итн.

ИЗБОР НА ДОКУМЕНТАРНИ И КРАТКИ ИГРАНИ ФИЛМОВИ НА „ЗАГРЕБ ФИЛМ“

1 СЕПТЕМВРИ (ПЕТОК) 17:00 ч.

МАСТЕРКЛАС СО ЈУРАЈ КУКОЧ - филмски архивист во Хрватската кинотека

Дипломирал компаративна книжевност и шпански јазик на Филозофскиот факултет во Загреб, каде што е докторант на студиите по филмологија. Работи како филмски архивист во Хрватската кинотека и има објавено повеќе стручни трудови во списанијата и весниците: „Zarez“, „Vijenac“, „Večernji list“, „Vip.movies“ и други.

МОСТ (Most)

Документарен филм, Хрватска
1965 г., 13 мин., црно-бел, ДЦП
Режија и сценарио: Златко Судовиќ (Zlatko Sudović)

Во една населба во Загреб, над железничката пруга е подигнат пешачки надвозник, но луѓето сепак преминуваат преку пругата.

СПЕЦИЈАЛНИ ВОЗОВИ (Specijalni vlakovi)

Документарен филм, Хрватска
1972 г., 15 мин., црно-бел, ДЦП
Режија и сценарио: Крсто Папиќ (Krstó Papíć)

Драматични судбини на луѓето од „специјалните возови“, железнички композиции во кои со организиран превоз се возеле гастарбајтери од социјалистичка Југославија на работа во Германија.

РЕЦИТАЛ (Recital)

Документарен филм, Хрватска
1972 г., 14 мин., колор, ДЦП
Режија и сценарио: Петар Крелја (Petar Krelja)

Гротескен приказ на претставата по повод Денот на Југословенската Република во Домот на културата на Новиград Подравски.

КОГА ЌЕ ТЕ ИЗБОДЕ МОЈАТА ЧАКИЈА (Kad te moja čakija ubode)

Документарен филм, Хрватска
1969 г., 17 мин., црно-бел, ДЦП
Режија и сценарио: Крсто Папиќ (Krstó Papíć)

Сè почести убиства со чакија во босанските села во околината на Тузла.

ШИЈЕ (Šije)

Документарен филм, Хрватска
1971 г., 11 мин., колор, ДЦП
Режија и сценарио: Никола Бабиќ (Nikola Babić)

Презентација на турнир во традиционална игра наречена шијавица во околината на малечкото гратче Имотски.

МОЈОТ СТАН (Moj stan)

Краток игран филм, Хрватска
1962 г., 14 мин., црно-бел, ДЦП
Режија и сценарио: Звонимир Берковиќ (Zvonimir Berković)

Четиричлено семејство живее во една соба во колективен стан. Тие ќе добијат стан во нова зграда, но и тој ќе биде исто толку мал како и нивното претходно живеалиште.

ЦИКЛУС ФИЛМОВИ НА ВОЛКЕР ШЛОНДОРФ

1 СЕПТЕМВРИ (ПЕТОК) 19:00 Ч.

МЛАДИОТ ТЕРЛЕС (Der junge Törless)

Игран филм, Германија / Франција

1966, 87 мин., црно-бел, ДЦП

Режија: Волкер Шлондорф (Volker Schlöndorff)

Сценарио: Волкер Шлондорф, Херберт Асмоди,

според роман на Роберт Музил (Herbert Asmodi, Volker Schlöndorff, based on a novel by Robert Musil)
Улоги: Метју Кариер, Мариан Сејдовски, Бернд Тишер (Mathieu Carrière, Marian Seidowsky, Bernd Tischer)

Филмот МЛАДИОТ ТЕРЛЕС е дебитантското остварување на Волкер Шлондорф и доживеал голем успех по неговото прикажување на Канскиот фестивал во 1966 година каде ја добива награда на FIPRESCI, меѓународна федерација составена од национални организации на филмски критичари и филмски новинари.

Младото момче Терлес е питомец во воено училиште во предвоената Австро-унгарска империја. Неговите пријатели и соученици Бајнебер и Рајтинг, ќе започнат да измачуваат нивен соученик, Басини, кој бил фатен како краде пари. Наместо да го предадат Басини на професорите, тие самите ќе започнат да го казнуваат и подложуваат на измачување и понижување што ќе премине во еден вид садистичко задоволство. Терлес не учествува во измачувањето и е пасивен учесник во групата.

Ова е адаптација на познатиот роман на Роберт Музил, „Поматувањата на воспитаникот Терлес“, влегува во епохата на модерниот роман и го најавува грандиозното дело на Музил - „Човек без својства“. Сепак Шлондорф, оттука започнува да ги користи книжевните предлошки за создавање филмски приказни. А тоа се потврдува со филмот ЛИМЕНИОТ БАРАБАН (Die Blechtrommel/ The Tin Drumm) работен според истоимениот роман на Гинтер Грас, со кој ја добива „Златна палма“ на Филмскиот фестивал во Венеција, како и престижната награда „Оскар“ во категоријата најдобар странски филм.

1 СЕПТЕМВРИ (ПЕТОК) 21:00 ч.

ДРУГАРСТВО

Kameradschaft / Comradeship)

Игран филм, Германија / Франција

1931, 93 мин., црно-бел, ДЦП

Режија: Г.В. Пабст (G. W. Pabst)

Сценарио: Ана Гмајнер, Карл Хаенсел, Петер Мартин Лампел, Карл Отен, Герберт Рапарорт, Ладислаус Вајда, Леон Верт (Anna Gmeyner, Carl Haensel, Peter Martin Lampel, Karl Otten, Gerbert Rappaport, Ladislaus Vajda, Léon Werth)

Улоги: Александер Гранач, Фриц Кампер, Ернст Буш, Елисабет Вент (Alexander Granach, Fritz Kampers, Ernst Busch, Elisabeth Wendt)

Филмската приказна на ДРУГАРСТВО на Г.В. Пабст е филм кој се прикажува во соработка со Амбасадата на Република Германија во Скопје и е филм базиран на вистинската несреќа во рудниот во Куриер, што се случила на 10 март 1906 г. кога живи биле затрупани над 1.200 рудари. Во тоа време германските рудари им поитале на помош на нивните француски другари. Но, Пабст со цел да ја издигне филмската приказна, филмското дејство го сместува во тогашното современие, периодот меѓу двете светски војни.

Оригиналниот негатив на германската верзија, како и најавните и одјавните шпици на ДРУГАРСТВО се сметаат за изгубени и не преживеале, па во процесот на реставрација на материјалот е користена малку променетата француска верзија со променет наслов ТРАГЕДИЈАТА ВО РУДНИКОТ (La Tragédie de la Mine) што е дел од архивата ЦНЦ (National du Cinema et de l'Image Animée - CNC).

Филмот на Г.В. Пабст, ДРУГАРСТВО е снимен во 1931 година, а исто така имал одделни филмски премиери, поточно две филмски верзии, француска и германска. Премиерите се одржале на 17 ноември 1931 година, во Берлин и на 29 јануари 1932 г. во Париз.

Реконструкција на германската верзија се заснова на дубл позитив од Националниот архив на Британскиот филмски институт (BFI).

Негативот од француската верзија е искористен за одјавната шпица и крајот кој недостасувал во материјалите кои се чувале во Британскиот филмски институт.

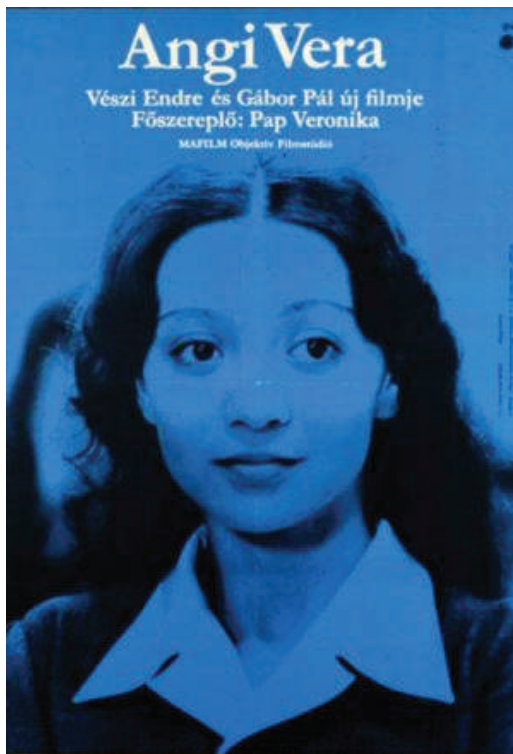
ФИЛМ НА 35 ММ
2 СЕПТЕМВРИ (САБОТА) 17:00 Ч.

БЕРИНОТО ВОСПИТУВАЊЕ
(Angi Vera)

Игран филм, Унгарија
1978, 96 мин., колор, 35мм
Режија: Габор Пал (Gábor Pál)
Сценарио: Габор Пал, Ендре Веси (Gábor Pál, Endre Vészi)
Улоги: Вера Пап, Ержи Пастор, Ева Сабо (Vera Pap, Erzsé Pásztor, Éva Szabó)

Во рамки на „Фестивалот на нем и класичен филм“ оваа година ќе се прикажат и два филма на 35 мм лента. Тоа се филмови кои се дел од архивата на Кинотеката, а се можеби едни од позначајните унгарски филмови чии проекции се вистинска реткост. Филмската приказна во АНГИ ВЕРА на Пал Габор, се случува во 1948 година, годината на таканаречената амалгамација, присилната соработка на сите либерални партии под комунистите. Главниот лик е младата медицинска сестра Вера Анги, сираче со потекло од работничката класа, која во еден момент се побунува против ужасните хигиенски услови во болницата каде работи. Непосредно потоа таа ќе биде „избрана“ да добие специјална политичка обука. Вера идеално се вклопува она што комунистичката партија сака да ги промовира – млада, но со желба да учи и секогаш подготвена да се покори. Вера, живеејќи во таа нова средина набрзо ќе сфати дека мора да се осудат и да се пријават оние кои политички застраниле. Тој идеал за неа ќе биде толку силен што дури ќе го предаде и женетиот колега со кого е во вонбрачна љубовна врска. Сепак Вера на таа обука доживува преобразба, од жена која се бори за подобро утре, ја губи своја чувствителност во корист на целосната посветеност кон партијата. Со цел да стане добар пример за углед на системот, таа се приклучува кон општествениот конформизам.

Филмот на Пал Габор, АНГИ ВЕРА, со право може да се рече дека еден вид психолошки филм за градење на индивидуата во тоталитарниот систем. Ако се појде од фактот дека низ филмот постјано се истакнува навраќањето кон детството и преиспитување на сексуалноста, тогаш филмот е веродостојна критика на политичките системи, или како што би рекла Дина Јорданова, „на крајот го осудува општеството што ја претворило протагонистката во политички коректно чудовиште“. Кинематографер е Лајош Колтај чии избори на динамично движење од гро-планови кон масовни сцени, како и мрачните ентериери и зимски амбиенти, сосема верно ја надополнуваат приказната и ја доловуваат промената во личноста на Вера Анги под притисокот на општествената придушеност во која ќе се најде таа.

ЦИКЛУС ФИЛМОВИ НА ВОЛКЕР ШЛОНДОРФ

2 СЕПТЕМВРИ (САБОТА) 19:00 ч.

ЛЕГЕНДАТА ЗА РИТА

(Die Stille nach dem Schuss / The Legend of Rita)

Игран филм, Унгарија

2000, 95 мин., колор, ДЦП

Режија: Волкер Шлондорф (Volker Schlöndorff)

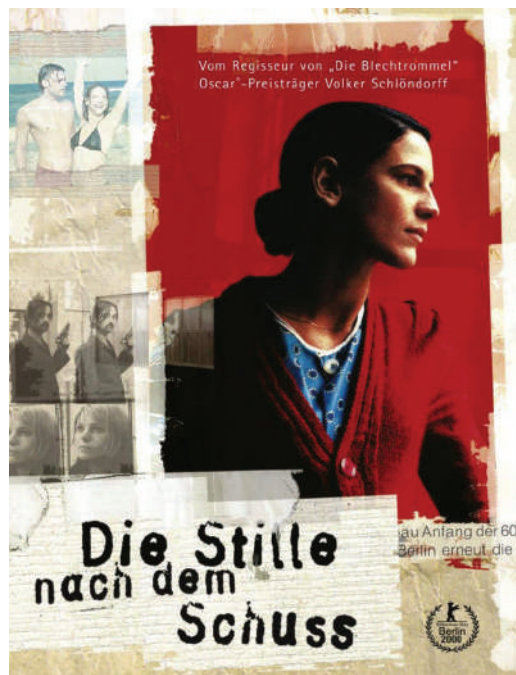
Сценарио: Волфганг Колхасе (Wolfgang Kohlhaase, Volker Schlöndorff)

Улоги: Бибијана Беглау, Надја Ул, Мартин Вутке, Харалд Шрот (Bibiana Beglau, Nadja Uhl, Martin Wuttke, Harald Schrott)

ЛЕГЕНДАТА ЗА РИТА, или „Тишината после истрел“, преводот на германскиот наслов, е филм од подоцнежниот период на творештвото на Волкер Шлондорф, создаден во новиот милениум.

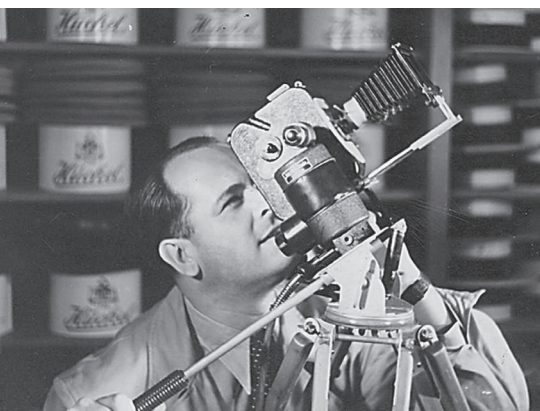
Филмот ја следи приказната на Рита, млада жена која живее во Западна Германија во 1970-тите години, но е дел од терористичка и анти-капиталистичка левичарска организација. Тие ограбуваат банки со цел да ги ослободат луѓето кои се зависни од потрошувачкото општество, но еден ден тие акции ќе станат преопасни и таа ќе мора да се пресели во Источна Германија и да добие нов идентитет. Во новата средина Рита добива и нова личност - Сузана Шмит, но сè уште во неа ќе одекнуваат политички идеали, па така Рита открива свет кој ни одблиску не е онаков каков што го замислувала. Ги спознава обичните Германци кои се прилагодиле на режимот под кој живеат, и на некој начин го почитуваат неговиот ред и мир.

За овој филм Шлондорф ќе добие награда за најдобар европски филм на Берлинскиот фестивал во 2000-тата година, а Бибијана Беглау и Надја Ул ќе ги освојат „Сребрени мечки“ во категоријата најдобри актерки за главна и споредна улога.

2 СЕПТЕМВРИ (САБОТА) 21:00 ч.

ИЗБОР НЕМИ ФИЛМОВИ НА ОКТАВИЈАН МИЛЕТИЌ

Октавијан Милетиќ (Oktavijan Miletić; 1902, Загреб – 1987, Загреб) хрватски режисер, сценарист, актер и снимател, еден од првите филмски професионалци во рамките на хрватската и југословенската кинематографија. Уште на млади години купува проектор, потоа и филмска камера на „Пате“ и почнува да ги снима своите први експериментални филмови и пародии. За својот краток филм ЗДЕЛКИТЕ НА КОНЗУЛОТ ДОРГЕН (Poslovi konzula Dorgena) во 1933 година ја освоил наградата на меѓународниот натпревар на аматерски филмови во Париз, кадешто претседател на жиријто бил Луис Лимиер, а неговиот филм ШЕШИР (Šešir, 1937) се смета за прв хрватски звучен филм. Кога се вработува во „Зора филм“, започнува и професионално да снима, пред

се пропагандни филмови, но и образовни и патетисни филмови, а за време на војната за загребскиот „Хрватски сликопис“ и виенскиот „Тобис филм“ снима реклами и документарни филмови - БАРОКОТО ВО ХРВАТСКА (1942), ХРВАТСКИ ВАЈАРИ (Bilhauerkunst in Kroatien, 1940) и др. Долгометражниот ЛИСИНСКИ (1944) на Милетиќ, е и најстариот сочуван хрватски игран филм.

По Втората светска војна Милетиќ работи пред се како филмски снимател, а поретко како режисер, на седумдесетина кратки и документарни филмови ЌЕ ЖИВЕЕ НАРОДОВ (Živjeće ovaj narod, 1947), КОНЦЕРТ (Koncert, 1954), ЦАРЕВОТО НОВО РУВО (Carevo novo ruho, 1961), итн.), и во црно-бела и во колор техника.

КРАЛОТ ТОХУ ВАБОХУ Е ГЛАДЕН (Kralj Tohu Wabohu je gladan)

Краток игран филм, Хрватска
1930 г., 3 мин., црно-бел, ДЦП
Режија и сценарио: Октавијан Милетиќ (Oktavijan Miletić)
Улоги: Руди Балог, Дана Ресница, Филип К. Милс
(Rudi Balog, Dana Resnica, Philip K. Mills)

Кралот канибал Тоху Вабоху му наредува на слугата да најде храна. Слугата онесвестува млад човек со палка и ја носи неговата девојка кај кралот. Младиот човек ќе мора да ја спаси девојката.

СЛЕДНИОТ, ВЕ МОЛАМ (Sljedeći, molim)

Краток игран филм, Хрватска
1927 - 1931? г., 5 мин., црно-бел, ДЦП
Режија и сценарио: Октавијан Милетиќ (Oktavijan Miletić)
Улоги: Мира Здравковиќ, Јарослав Шпун, Јанко Гушиќ
(Mira Zdravković, Jaroslav Špun, Janko Gušić)

Љубоморниот сопруг ја наоѓа својата жена со љубовник, го убива љубовникот и потоа се онесвестува. Жената сфаќа дека нема никаква корист од двајца онеспособени мажи и пронаоѓа решение.

АМАДЕУС НИКЕЛНАГЕЛ (Amadeus Nickelnagel)

Краток игран филм, Хрватска
1932 г., 11 мин., црно-бел, ДЦП
Режија и сценарио: Октавијан Милетиќ (Oktavijan Miletić)
Улоги: Шиме Маров, Елса Зајферт, Федора Цукер (Šime Marov, Elsa Seifert, Fedora Zucker)

Приказна за нежен млад човек, поет, кој се заљубува во девојка која не сака поезија, ама сака боксување.

ЗДЕЛКИТЕ НА КОНЗУЛОТ ДОРГЕН (Poslovi konzula Dorgena)

Игран филм, Хрватска
1933 г., 18 мин., црно-бел, ДЦП
Режија и сценарио: Октавијан Милетиќ (Oktavijan Miletić)
Улоги: Шиме Маров, Евелин Хајдушка, Иван Алпи Раух
(Šime Marov, Evelin Hajduška, Ivan Alpi Rauch)

Детективот Ларсен започнува да ја истражува мистериозната смрт на неколку девојки. Доаѓа до конзулот Дорген, кој користи хипноза за да ги принуди девојките да умрат и да им го приграби нивниот имот.

ФАУСТ (Faust)

Краток игран филм, Хрватска
1934 г., 8 мин., црно-бел, ДЦП
Режија и сценарио: Октавијан Милетиќ (Oktavijan Miletić)
Улоги: Фридрих Шилер, Срѓан Кризман
(Friedrich Schiller, Srđan Krizman)

Еден старец сака повторно да стане млад. На помош ќе го повика „Заводот за подмладување“, што го преводи Луцифер. Тој ќе му помогне но под услов старецот да си ја продаде душата.

НОКТУРНО (Nocturno)

Краток игран филм, Хрватска
1935 г., 11 мин., црно-бел, ДЦП
Режија и сценарио: Октавијан Милетиќ (Oktavijan Miletić)
Улоги: Шиме Маров, Стјепан Лончариќ, Замира Делиќ
(Šime Marov, Stjepan Lončarić, Zamira Delić)

Човек опседнат со криминалистички романи оди на службено патување. Една ноќ ќе мора да помине во еден осамен хотел, каде слуша за приказни за убиства и чудни звуци.

ЗАГРЕБ ВО СВЕТЛИНАТА ВЕЛЕГРАДОТ (Zagreb u svjetlu velegrada)

Документарен филм, Хрватска
1934 г., 5 мин., црно-бел, ДЦП
Режија и сценарио: Октавијан Милетиќ (Oktavijan Miletić)

Ирониичен поглед на Загреб како велеград.

Немите филмови на Октавијан Милетиќ ќе бидат музички придружувани од страна на Гордан Спасовски на пијано.

ФИЛМ НА 35 ММ

3 СЕПТЕМВРИ (НЕДЕЛА) 17:00 ч.

ПЕТТИОТ ПЕЧАТ

(Az ötödik pecsét / The Fifth Seal)

Игран филм, Унгарија

1976, 111 мин., колор, ДЦП

Режија: Золтан Фабри (Zoltán Fábri)

Сценарио: Золтан Фабри, Ференц Санта
(Zoltán Fábri, Ferenc Sánta)

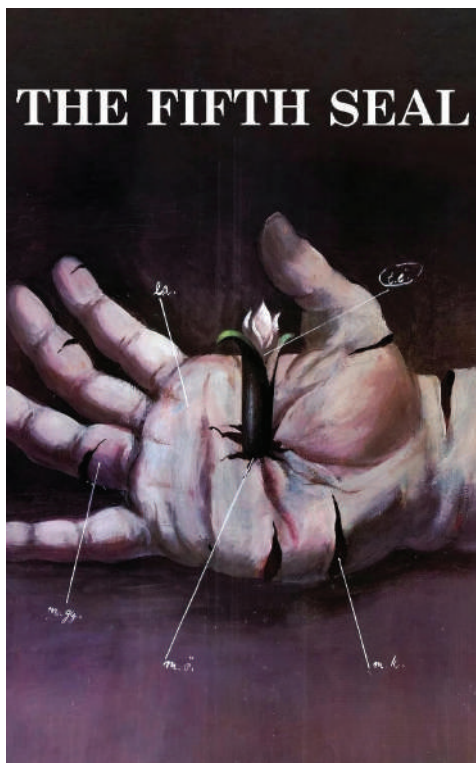
Улоги: Лајош Озе, Ласло Маркус, Ференц Бенце, Шандор Хорват, Иштван Деги, Золтан Латиновиц, Габор Нај
(Lajos Óze, László Márkus, Ferenc Bencze, Sándor Horváth, István Dégi, Zoltán Latinovits, Gábor Nagy)

Разгледувајќи ја кинематографијата на Другата Европа - источниот блок земји, Дина Јорданова зборува и за унгарската кинематографија во 1970-тите години, разгледувајќи неколку филмови кои се претставителни за тој период. Еден од нив е и ПЕТИОТ ПЕЧАТ на Золтан Фабри, кој е дел од програмата на фестивалот, но она што е интересно е што Кинотеката поседува 35 мм филмска лента од овој филм кој вреди да се погледне. Кога се зборува за режисерот Золтан Фабри, би можело да се каже дека неговиот целокупен опус се темели на филозовски промислувања сместени во секојдневни животни приказни со цел да се истражи моралното испитување. Па така, неговиот најпознат филм ПЕТИОТ ПЕЧАТ е филмска приказна која се случува во Втората светска војна. За време на полицискиот час, четворица пријатели се собираат во локалната празна крчма како што тоа честопати го прават за да испијат по некое пиво. Тоа се уличниот продавач, столарот, часовничарот и сопственикот на крчма (на кои привремено им се придружува фотограф- воен ветеран). Нивната

дружба трае во текот на ноќта, а повремено се слушаат одеци од војниците што маршираат. Постепено нивниот муабет се претвора во филозофска расправа за прифатливите причини да се појде во војна.

ПЕТИОТ ПЕЧАТ на Фабри, Дина Јорданова го карактеризира како „мрачен и тежок филм во кој штедливото користење на светлината од страна на режисерот достигнува неверојатно ниво на мајсторство: кога ќе дојде кулминацијата на филмот, тој уфрла миг на заслепувачка светлина, како да сака да долови силна поента, правејќи контраст на монотоните и мрачни животи на протагонистите во еден осветлувачки миг на морално осознавање“.

Фабри во овој филм, кој избилува со извонредна фотографија, интересно ги вметнува и референците кон познатите слики на телесни страдања од Хиеронимус Бош кои ја одбележуваат филмската приказна. ПЕТИОТ ПЕЧАТ е добитник на повеќе награди меѓу кои Златната награда на Московскиот филмски фестивал, а бил дел и од програмата на 27-то Берлинале.

ПРЕМИЕРА
(Premijera)

Анимиран филм, Хрватска
1957 г., 10 мин., колор, ДЦП
Режија: Никола Костелац (Nikola Kostelac)
Сценарио: Владимир Тадеј, Ватрослав Мимица (Vladimir Tadej, Vatroslav Mimica)

Едно копче, откинато од јаката на тенор, ја буди заспаната снобска публика на оперската премиера.

КОНЦЕРТ ЗА МИТРАЛЕЗ
(Koncert za mašinsku pušku)

Анимиран филм, Хрватска
1958 г., 14 мин., колор, ДЦП
Режија: Душан Вукотиќ (Dušan Vukotić)

Водачот на гангстерска банда поставува споменик на правдата пред банката и го користи како покрив за да ископа тунел до сефот во банката.

САМЕЦ
(Samac)

Анимиран филм, Хрватска
1958 г., 12 мин., колор, ДЦП
Режија: Ватрослав Мимица (Vatroslav Mimica)
Сценарио: Иво Врбаниќ (Ivo Vrbanić)

Приказната за ослободување на една отугена и осамена индивидуа.

ЧОВЕК И СЕНКА
(Čovjek i sjena)

Анимиран филм, Хрватска
1960 г., 9 мин., колор, ДЦП
Режија: Драгутин Вунак (Dragutin Vunak)

Човек се обидува да избега од сопствената сенка.

СУРОГАТ
(Surogat)

Анимиран филм, Хрватска
1961 г., 10 мин., колор, ДЦП
Режија: Душан Вукотиќ (Dušan Vukotić)
Сценарио: Рудолф Сремец (Rudolf Sremec)

На морска плажа капачот со помош на пумпа за пумпање воздух, надувава сè што ќе посака.

ДОН КИХОТ
Don Kihot

Анимиран филм, Хрватска
1961 г., 11 мин., колор, ДЦП
Режија и сценарио: Владо Кристл (Vlado Kristl)

Дон Кихот и неговиот верен слуга Санчо Панса талкаат во денешницата.

МАЛА ХРОНИКА
(Mala kronika)

Анимиран филм, Хрватска
1962 г., 11 мин., колор, ДЦП
Режија: Ватрослав Мимица (Vatroslav Mimica)
Сценарио: Звонимир Берковиќ, Ватрослав Мимица (Zvonimir Berković, Vatroslav Mimica)

Слеп човек и куче во метежот и вревата на велеградот.

НЕТРПЕЛИВОСТ **(Intolerance)**

Игран филм, САД

1916, 210 мин., црно-бел, ДЦП

Режија: Д. В. Грифит (D.W. Griffith)

Сценарио: Д. В. Грифит, Хети Греј Бејкер, Тод Браунинг Анита Лус, Мери Х. О'Конор, Френк Е. Вудс
(D. W. Griffith, Hettie Gray Baker, Tod Browning Anita Loos, Mary H. O'Connor, Frank E. Woods)

Улоги: Вера Луис, Ралф Луис, Меј Марш, Роберт Харон, Констанс Талмај
(Vera Lewis, Ralph Lewis, Mae Marsh, Robert Harron, Constance Talmadge)

Како парадигма на филмското образование, поточно неколку филмови кои мора да се прегледаат како задолжително филмско четиво, е и филмот НЕТРПЕЛИВОСТ на Д. В. Грифит, секако заедно со неговиот најпознат филм РАЃАЊЕТО НА НАЦИЈАТА. Да се прегледуваат немите филмови од денешен аспект, можеби не би можело да се каже дека значи нивно одново читање и интерпретирање. Ако филмовите на Грифит одамна се апсолвирани, гледани, дискутирани и оценувани, тогаш низ каква перспектива би можеле да ги согледуваме денес?

Несомнено е дека НЕТРПЕЛИВОСТ е од исклучителна важноста за историјата на филмот, тој е основоположникот на Американската школа, преку иновативни (за тоа време) филмски техники, како што се крупните планови на лица, аглите на снимање на филмската камера кои го обременуваат со значење филмското дејтво итн.

Епското филмско остварување НЕТРПЕЛИВОСТ се смета за еден од највлијателните филмови од ерата на немиот филм. Во себе вклучува четири засебни приказни, а текот на филмот преку монтажата ги следи паралелно сите четири. Првата приказна е современа мелодрама за криминалот и искупувањето, втората приказна ги следи последните страдања на Исус Христос, третата ги следи настаните за време на масакрот на Вартоломејската ноќ во 1572 година, и последната е падот на Вавилонската империја под власт на Персија. Четири приказни преку извонредна монтажа и посебно тинтирање (боење) на филмскиот материјал добиваат една рамка директно прикажана преку слика на мајка облеана во зрак светлина која ниша лулка и повторувачки интертитли: „Бескрајно лулање на колевката, обединување на сегашноста и иднината“.

ПОФАЛБА НА РАКАТА
(Pohvala ruci)

Документарен филм, Хрватска
1968 г., 12 мин., црно-бел, ДЦП
Режија и сценарио: Богдан Жижиќ (Bogdan Žižić)

Филмот го следи процесот на изработка на виолина во работилницата на мајсторот Иван Хус од Загреб.

ЧЕКАЛНА
(Čekaonica)

Документарен филм, Хрватска
1975 г., 12 мин., црно-бел, ДЦП
Режија и сценарио: Анте Бабаја (Ante Babaja)

Филмот преку скриена камера ги прикажува луѓето што чекаат.

ДРУГИ
(Druge)

Документарен филм, Хрватска
1972 г., 12 мин., црно-бел, ДЦП
Режија и сценарио: Зоран Тадиќ (Zoran Tadić)

Секојдневниот живот на двајца блиски цимери, старицата и нејзината коза, во село во хрватскиот регион Далматинска Загора.

ОД 3 ДО 22
(Od 3 do 22)

Документарен филм, Хрватска
1966 г., 14 мин., црно-бел, ДЦП
Режија и сценарио: Крешо Голик (Krešo Golik)

Еден ден од животот на работничката, сопругата и мајката Смиља Главаш.

ЛУЃЕ ОД НЕРЕТВА
(Ljudi sa Neretve)

Документарен филм, Хрватска
1966 г., 17 мин., црно-бел, ДЦП
Режија и сценарио: Обрад Глушчевиќ (Obrad Gluščević)

Филм за специфичниот начин на живот на луѓето што живеат во мочурливата делта на реката Неретва. Место каде голем дел од секојдневните активности се изведуваат со чамци.

ПРАВДА
(Pravda)

Документарен филм, Хрватска
1966 г., 17 мин., црно-бел, ДЦП
Режија и сценарио: Анте Бабаја (Ante Babaja)

Маж, сведок на тепачка на улица, размислува дали да учествува во неа.

ИЗБОР НА АНИМИРАНИ ФИЛМОВИ НА „ЗАГРЕБ ФИЛМ“

4 СЕПТЕМВРИ (ПОНЕДЕЛНИК) 19:00 Ч.

СИДОТ **(Zid)**

Анимиран филм, Хрватска
1965 г., 4 мин., колор, ДЦП
Режија и сценарио: Анте Заниновиќ (Ante Zaninović)

Еден човек се обидува да надмине пречка во форма на голем сид.

МУЗИКАЛНО ПРАСЕ **(Muzikalno prase)**

Анимиран филм, Хрватска
1965 г., 10 мин., колор, ДЦП
Режија: Златко Гргич (Zlatko Grgić)
Сценарио: Златко Гргич, Боривој Довниковиќ (Zlatko Grgić, Borivoj Dovniković)

Прасето знае добро пее, на луѓето во него гледаат само свинско месо.

МУВА **(Muha)**

Анимиран филм, Хрватска
1966 г., 8 мин., колор, ДЦП
Режија: Александар Маркс, Владимир Јутриша (Aleksandar Marks, Vladimir Jutriša)
Сценарио: Ватрослав Мимица (Vatroslav Mimica)

Една досадна мува во свеста на човекот прераснува во чудовиште што го напаѓа.

ДЕНОВИТЕ МИНУВААТ **(Idu dani)**

Анимиран филм, Хрватска
1969 г., 10 мин., колор, ДЦП
Режија и сценарио: Недељко Драгиќ (Nedeljko Dragić)

Главниот лик само сака да го живее својот живот, но околината не му го дозволува тоа.

МАСКАТА НА ЦРВЕНАТА СМРТ **(Maska crvene smrti)**

Анимиран филм, Хрватска
1969 г., 10 мин., колор, ДЦП
Режија: Паво Шталтер, Бранко Ранитовиќ (Pavao Štalter, Branko Ranitović)
Сценарио: Зденко Гашпаровиќ, Бранко Ранитовиќ (Zdenko Gašparović, Branko Ranitović)

Благородниците се кријат од чумата во замокот на принцот Просперо и таму се забавуваат. Еден ден во дворецот ќе влезе една убава и мистериозна жена.

МАЧКА **(Mačka)**

Анимиран филм, Хрватска
1971 г., 10 мин., колор, ДЦП
Режија и сценарио: Златко Боупек (Zlatko Bourek)

Божичката Венера за да му помотне на еден осамен млад човек ќе ја претвори неговата мачка во девојка. Новата страст го тера младиот човек да стори злосторство.

ПАТНИК ОД ВТОРА КЛАСА **(Putnik drugog razreda)**

Анимиран филм, Хрватска
1971 г., 10 мин., колор, ДЦП
Режија и сценарио: Боривој Довниковиќ (Borivoj Dovniković)

За време на патување со воз од втора класа, еден патник ќе најде на серија чудни суштества и настани.

САТИЕМАНИЈА **(SATIEMANIA)**

Анимиран филм, Хрватска
1978 г., 14 мин., колор, ДЦП
Режија и сценарио: Зденко Гашпаровиќ (Zdenko Gašparović)

Низа мотиви од соништата со музика од Ерик Сати.

МЕМЕНТО
(Memento)

Игран филм, Македонија
1968, 97 мин., црно-бел, ДЦП

Режија: Димитрие Османли (Dimitrie Osmanli)

Улоги: Стево Жигон, Рената Фреинскорн, Предраг Керамилац, Драги Костовски, Нада Гешоска, Петре Прличко, Тодор Николовски (Stevo Zhigon, Renata Freinskor, Predrag Qeramilac, Dragi Kostovski, Nada Geshoska, Petre Prlichko, Todor Nikolovski)

По повод 60-годишнината од катастрофалниот земјотрес што го погоди Скопје, Кинотеката на РС Македонија премиерно, на 26 јули оваа година го прикажа дигитализираниот филм МЕМЕНТО на Димитрие Османли. Проекцијата филмот МЕМЕНТО беше дел и од 4-тото издание на проектот „Сезона на филмски класици“, организирана од страна на АЦЕ (Асоцијација на европските кинотеки). Станува збор за проект кој од јуни до декември 2023 година, со проекции низ различни европски кина, како и бесплатни „онлајн-проекции“, се промовирани т.н. „херитиџ“-филмови и имаат за цел да го промовираат заедничкото културно наследство со особен акцент кон привлекување на младата публика.

Мошне значајно е дека по оваа проекција МЕМЕНТО ќе се прикаже и во МОМА - Музејот за современа уметност во Њујорк како дел од ретроспективата на југословенски филмови создавани во 1960-тите години со наслов „Од Црниот бран до белиот зрак: Југословенскиот филм во 1960-тите“ (Black Wave to White Ray: Yugoslav Film of the 1960s). Интересот на филмовите на Османли во последниве неколку години е зголемен и со право може да се каже дека тие одлично комуницираат со младата публика. Тука вреди да се спомене и прикажувањето на неговиот краток игран филм БУНТ НА КУКЛИТЕ во рамки на фестивалот на новореставрирани филмови „Il Cinema ritrovato“ во Болоња, каде беше издвоен како филм-изненадување, епитет кој им се доделува на филмовите кои се сметаат за подзаборавени архивски бисери, или пак штотуку реставрирани класични дела на филмската уметност.

МЕМЕНТО на Димитрие Османли е снимен во 1967 година и ја раскажува приказна за Јана која низ разговори и реминисценција со германскиот диригент Вили Милер се сеќава на нејзиното минато и на семејната трагедија која ја доживеала во катастрофалниот земјотрес во Скопје.

ФЕСТИВАЛСКА ПРОГРАМА

29 АВГУСТ (ВТОРНИК)

20:00 ч.: 1991. АДИО ЈУГО ФИЛМ, АДИО ЈУГО ФЕСТИВАЛ, АДИО ЈУГОСЛАВИЈА...
СЕ ГЛЕДАМЕ ВО СЛЕДНАТА ВОЈНА
(1991. Adio Jugo film, adio Jugo festival, adio Jugoslavija... vidimo se u sljedećem ratu)

30 АВГУСТ (СРЕДА)

19:00 ч.: СТЕПЕН НА УБИСТВО (Mord und Totschlag / Degree of Murder)
21:00 ч.: КАЛАБАКА: ТАЈНИТЕ НА НЕПОЗНАТАТА ЕВРОПА
(Kalabaka: Die Geheimnisse des unbekannten Europas /
Kalabaka: The Secrets of Unknown Europe)

31 АВГУСТ (ЧЕТВРТОК)

12:00 ч.: Мастерклас на Елиф Ронген-Кајнакчи,
куратор на неми филмови во Eye Filmmuseum
- КАКО ДА СЕ ИДЕНТИФИКУВА НЕМ ФИЛМ?;
- МУЗИЧКИ ПАРТИТУРИ ЗА ПРИДРУЖБА НА НЕМИ ФИЛМОВИ
НА ПЛАТФОРМАТА НА EYE FILM MUSEUM - EYE FILM PLAYER
17:00 ч.: Изложба „Македонски филмски плакат“
21:00 ч.: БРИЛИЈАНТНИОТ БИОГРАФ:
НАЈРАНИТЕ ПОДВИЖНИ СЛИКИ НА ЕВРОПА (1897 - 1902)
(The Brilliant Biograph Earliest Moving Images of Europe 1897 - 1902)

1 СЕПТЕМВРИ (ПЕТОК)

17:00 ч.: ИЗБОР НА ДОКУМЕНТАРНИ И КРАТКИ ИГРАНИ ФИЛМОВИ НА „ЗАГРЕБ ФИЛМ“
19:00 ч.: МЛАДИОТ ТЕРЛЕС (Der junge Törless)
21:00 ч.: ДРУГАРСТВО (Kameradschaft / Comradeship)

2 СЕПТЕМВРИ (САБОТА)

17:00 ч.: ВЕРИНОТО ВОСПИТУВАЊЕ (Angi Vera)
19:00 ч.: ЛЕГЕНДАТА ЗА РИТА (Die Stille nach dem Schuss / The Legend of Rita)
21:00 ч.: ИЗБОР НЕМИ ФИЛМОВИ НА ОКТАВИЈАН МИЛЕТИЌ

3 СЕПТЕМВРИ (НЕДЕЛА)

17:00 ч.: ПЕТТИОТ ПЕЧАТ (Az ötödik pecsét / The Fifth Seal)
19:00 ч.: ИЗБОР НА АНИМИРАНИ ФИЛМОВИ НА „ЗАГРЕБ ФИЛМ“
21:00 ч.: НЕТПЕЛИВОСТ (Intolerance)

4 СЕПТЕМВРИ (ПОНЕДЕЛНИК)

17:00 ч.: ИЗБОР НА ДОКУМЕНТАРНИ ФИЛМОВИ НА „ЗАГРЕБ ФИЛМ“
19:00 ч.: ИЗБОР НА АНИМИРАНИ ФИЛМОВИ НА „ЗАГРЕБ ФИЛМ“
21:00 ч.: МЕМЕНТО (Memento)

Издавач:

Кинотека на Република
Северна Македонија
ул. Никола Русински бр. 1, Скопје
п.фах: 16, Скопје
тел.: + 389 2 307 1814
+ 389 2 3065 968
факс: + 389 2 307 1813
е-mail: kinoteka@ukim.edu.mk
web: www.kinoteka.mk

За издавачот:

Владимир Ангелов

Уредник на изданието:

Дамјана Патчева

Реализација:

Петар Волнаровски
Кире Велков
м-р Тихомир Кашмицовски
Миле Миленковски
Виолета Петрушевска
Бојан Станишиќ
Александра Младеновиќ
м-р Игор Старделов
м-р Александар Трајковски
Соња Неделковска
Александар Василевски
Илија Павлов
Филип Лафазановски
Емил Костовски
Лидија Христова
Зоран Трендафиловиќ
Антонио Мисирковски

Лектура:

Ѓорѓи Крстевски
Славица Ничота

Дизајн:

м-р Игор Сековски

Печати:

Арт принт Студио

Телефон за резервации:

+ 389 2 3065 968
Резервирани билети се
подигаат најдоцна 30 минути
пред претставата

Проектот е поддржан од Министерство за култура
на Република Северна Македонија

Република Северна Македонија
Министерство за култура

Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Kulturës

КИНОТЕКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
KINOTEKA E REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT
CINEMATHEQUE OF REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA

КИНО
БАЛКАН

★
EUROPA CINEMAS
CREATIVE EUROPE - MEDIA SUB-PROGRAMME

Botschaft
der Bundesrepublik Deutschland
Skopje

GOETHE-INSTITUT

